

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Korešpondenčno prejemati upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 30.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 13 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 249.

V Ljubljani, v sredo 29. oktobra 1890.

Letnik XVIII.

Vabilo na naročbo.

S 1. novembrom prične se nova naročba na

„SLOVENCA“,

h kateri najljubše vabi

opravništvo.

Cena naročnini razvidi se na glavni lista, a na naročnike, ki se oglašajo, pa ne dopošljejo naročnine, se ne ozira.

Deželni zbor kranjski.

(Peta seja, dné 28. oktobra.)

(Konec.)

Tudi o ljubljanskem barji bilo je nekoliko razprav. Poročevalec Povše naglašja, da je gospodarski odsek iz deželno-odbornskega poročila moral, žal! posneti, da ves v lanskem zasedanju soglasno sprejeti zakon za osuševanje ljubljanskega barja leži še nerešen v ministerstvu. Poudarja, da nekmalo kateri zakon je bil s tolikim soglasjem v tej visoki zbornici sprejet, kakor prav ta zakon. Že je nad 100 let, odkar se deluje na zboljšavo ljubljanskega barja in l. 1860. se je s svoto 180.000 gld. uravnavalo barje, toda po načrtu priprosto izdelanem; a vzlic temu in mali svoti doseglo se je vendar primerno zboljšanje barja, kar najjasnejše spričuje, da so se davki vsled večjega čistega dohodka še počvetterili.

A sedaj izdelali so načrt za to preimenitno kulturno delo po vsej Evropi najslavniji hidrotehnik, kakor Salvini, Indra, Podhagsky in Vizentini. V to proračunjenih je 1.400.000 gld. S takim načrtom in s tako svoto bo mogoče barje do dobrega osušiti. S tem bo dana eksistenca mnogim poljedelskim družinam, kar je velike važnosti tudi za

celo deželo, iz katere se žal mnogi naši selijo v daljni nepoznati svet iskati si kruha in zaslužka.

Gospodarski odsek nasvetuje: Visoki deželni zbor naj sklene: 1. Izreči svoje obžalovanje, da dotični zakon za osuševanje barja še ni rešen. 2. Naprosi se visokorodni g. deželni predsednik, da blagovoli vplivati na c. kr. centralno vlado, da se še to jesen predloži po vis. ministerstvu predloga visokemu državnemu zboru v posvatovanje in dovoljenje državnega prispevka. 3. Deželni odbor se pooblaščuje, da sme za slučaj, da zadobi dotični zakon Najvišje potrjenje, da pa vis. vlada ne bi mogla že za prihodnje leto dobiti v to potrebnih fondov, dogovorno z vis. c. kr. deželno vlado porabiti za prva pripravljajoča osuševalna dela jeden del močvirskega zaklada, ki znaša sedaj nad 88.000 gld. ter sploh naj deželni odbor vse potrebno ukrene, da se to prevažno kulturno delo tekom prihodnjega leta 1891. pričeti more.

Te predloge podpiral je tudi posl. dr. Apfaltrern, ki je poudarjal velik pomen osuševanja barja za deželo in tudi za naše glavno mesto Ljubljansko ter izražal željo oziroma prošnjo, da visoka c. kr. vlada prav kmalu vresniči tako iskreno željo, katero goji gledé osuševanja barja cela naša dežela. Vsi nasveti so bili soglasno vsprejeti.

K točki marg. 38, pod katero je isti poročevalec nasvetoval, da se odobruje mnenje deželnega odbora, ki za sedaj ne smatra še potrebno, da se ustanovi deželna hipotečna banka in to, ker se je letos otvorila v Ljubljani mestna hranilnica, ki tudi na amortizacijo izposojuje denar, oglasil se je poslanec Hribar, ki je izrekel obžalovanje, da se ne misli ustanoviti toliko koristne hipotečne banke ter trdi, da bi prav ta banka zamogla razbremeniti naše zemljiščne posestnike. Ko sta še poslanca dr. Schaffer in baron Schwegel zagovarjala postopanje dež. odbora in ko je poročevalec Povše še izrekel, da bi se ne sumničil upravni odsek ali vsaj njega večina, da ni silila na ustanovitev banke, da je ta oziral se na mestno hranilnico, ki je že nad pol milijona goldinarjev izposodila na posestva

in da je za sedaj le z ozirom na prekoristno mestno hranilnico opustil izreči se za ustanovitev hipotečne banke, obveljal je nasvet odsekov.

Naslednja točka dnevnega reda je bilo poročilo dr. Bleiweisa o ustanovi za operatérja, kateri bi pozneje kot zdravnik stopil v deželno bolnišnico, kjer razven dr. Fuchsa ni nobenega na kakem operacijskem zavodu izvežbanega zdravnika. Soglasno in brez ugovora je bil sprejet naslednji predlog finančnega odseka:

„Za ustanovo, namenjeno slovenskega jezika večjemu doktorju vsega zdravilstva, zarad obiskovanja operacijskega tečaja na kakem avstrijskem vseučilišči, dovoli se iz deželnega zaklada znesek 350 gld. za leto 1891. in enaki znesek tudi za leto 1892. Prosilec se mora zavezati z reverzom, da bode po dovršenem operacijskem tečaju v deželi Kranjski izvrševal zdravniško prakso in če bode treba tudi vstopil v deželno zdravstveno službo.“

Na vrsto je prišlo le še poročilo poročevalnega odseka o § 6. „občila“, o katerem je poročal dr. Tavčar in ki je obveljal večjidel brez razprave. Samo pri točki gledé turistične železnice preko Kranja, Loke, Divače v Trst baron Apfaltrern kratko omenja, da bo ta železnica, če se izpelje, Ljubljani na škodo, ker bode velik del prometa od nje odvrnila. Zato je izrekel začudenje, da se ne oglasi poslanec ljubljanski. Na to se vzdigne poslanec Hribar in omenja, da to poročilo še ne zadeva zgradbe omenjene železnice, da torej ni vzroka o njej že zdaj govoriti, sicer se pa on in dr. Tavčar ne bojita, da bi ta železnica Ljubljani škodovala, kakor misli baron Apfaltrern.

Pred sklepom se je, ki je bil ob 2. uri, naznanja deželni glavar, da mu je poslanec Pfeifer z nekaterimi tovariši izročil samostalni predlog, ki zadeva polajšave pri legalizovanju podpisov gledé malostnih zemljiškoknjižnih stvari.

Načrt predloženega zakona se glasi:

§ 1. Malostne zemljiškoknjižne stvari v smislu državnega zakona z dné 5. junija 1890, drž. zakonika št. 109 so one, pri katerih v dotičnih listi-

LISTEK.

Radinje.

Zgodovinska povest Jana Podhajskeho. — Poslov. V. Z.

(Dalje.)

Zamišljen je stal Žizka pri grobu nje, katerega je spominjala najsrečnejšega trenutka njegovega življenja. Ali najedenkrat, kakor bi se prebudil iz težkih sanj, potresel je z glavo, vzdignil svoje roke in zaklical:

„Bratje, končajte naglo svoje delo, da ne bo ob solnčnem zahodu tu drugega, kakor podrtine! — Vi pa,“ obrnil se je k vaščanom, „izkopajte velik grob za sežgane nune.“

Vsem se je čudno zdelo, zakaj Žizka skrbi, da bi se kosti redovnic položile v grob. Tla so bila razgreta po ognju, in zato so kopali vaščanje lahko, in takoj je bil gotov velik grob, — kamor so položili kosti hotešovskih redovnic in mej temi tudi kosti sestre Felicije — Eliške z Dubnjan.

Noč na to je preživel Žizka na opustošenem samostanskem dvorišči, kjer so branile na pol porušene zgradbe njegove ljudi proti vetru. Pogled na taborske vojnike je bil res strašen. Žrjavica je tla

še sedaj, zlasti se je kadilo iz nekaterih mest. Őrni trami leže tu razmetani in pod njimi zmečkana in sežgana trupla muihov, tu in tam leži nepokopan vojniki, kakor je padel. Stisnena pest še stiska sovražno orožje, na obrazu sije obupnost, kakor bi preklinjal vse, katerih ni pobrala smrt.

Ogenj na preritih tleh razsvetljuje črna lica Žizkovih bojnikov, ki se tako navadno pogovarjajo mej seboj, kakor bi ravno izvršili kako navadno delo ali končali prijateljsko kosilo.

Tu zakliče Žizka: „Kje je zvitni Ježek, ki nam je zljajšal današnje delo? Privedite ga sem, da ga pohvalim za njegov hraber in zvit čin!“

Ali Ježka ni bilo najti nikjer. Slednjič je prišel neki vojniki, držeč v roki plapolajočo bakljo in rekel Žizki:

„Iskali smo Ježka povsod na pogorišči, da smo prišli tudi, seveda s težavo in nevarnostjo, do cerkve. Cerkev strop je padel na tla, stebri so posuti, s kratka vse je porušeno. Vse hrame preiščemo, da bi dobili pogrešanega tovariša. Slednjič smo zagledali človeško truplo. Tam, kjer je stal oltar, ležal je pod tramom človek, držeč v rokah zlat svetel kelih in poleg njega na tleh smo videli še druge lesketajoče se stvari. Seveda smo vzeli vse te stvari s kelihom. Ta človek je izgubljeni Ježek —

spoznali smo ga težko, ker je bil po obrazu in po vsem telesu hudo sežgan.“

„Ničvrednež,“ zamrmral je Žizka mej zobmi, „izdal nam je gotovo samo zato samostan, da bi mogel nasititi svojo lakoto po zlatu. Malo mu je bilo na našem rudečem kelihu. — Poglej, kje je drugi naš pomočnik, Diviš z Bora, katerega sem videl zadnjikrat, ko je tako naglo pretrgal moj pogovor s proštom. Dovolil si je tu nekaj, česar si ne sme več dovoliti; vendar mu odpuščam, ker je jedva poznal navade, katere imamo mi. Razven tega si je pridobil zaslug za naš prapor. Kje je Diviš z Bora? vprašal je v drugo vodja in gledal pazno s svojim bistrim očesom na vse strani.

„Tudi ta je mej mrtveci,“ poročil je Žizki drug vojniki; „tam leži pod vrbo, kjer je večeraj končal jeden iz naših tovarišev.“

Tako sta uživala oba izdajalca le kratek čas plačilo svojega izdajstva.

Mrak je legel na zemljo, sneg je ponehal, skozi mrak je pogledala luna na zemljo, osvetljuječ z medlo svojo svetlobo temno bojišče in delala strašno mesto še strašnejše, kakor je bilo v resnici.

Žizka ni zatisnil to noč očesa; ni ga objelo spanje, katerega bi tako potrebovalo njegovo telo

nah napovedani znesek kake trjatve, ali cena ali vrednost kake legovine ali kakega prava sploh ne presega svote 100 gld. brez obresti in postranskih pristojbin.

§ 2. Ta zakon stopi v veljavo z tistim dnevom, ko se razglasi.

§ 3. Mojemu ministru za pravosodje je naročeno izvršiti ta zakon.

Po predlogu poslanca Murnika deželni glavari sklone sejo in prihodnjo sejo napové za petek ob 10. uri dopoldné ter postavi na dnevni red kot prvo točko proračun normalno-šolskega zaklada.

Višja dekliška šola.

Govoril dr. Ivan Šušteršič na VI. shodu „Katoliškega političnega društva“.

„Slavni shod!“

Leta 1888, povodom štiridesetletnice Nj. Veličanstva cesarja, izročil je znani slovenski rodoljub gospod Josip Gorup slavnemu deželnemu odboru kranjskemu ponudbo, da kupi deželno bolnišnico s pripadajočimi zemljišči za 120.000 gld., in obljubil, da za slučaj sprejema te njegove ponudbe podari bolniško poslopje in del vrta deželi Kranjski ali pa mestu ljubljanskemu pod tem pogojem, da se ustanovi v Ljubljani višja dekliška šola s slovenskim učnim jezikom.

Deželni odbor poročal je o tej zadevi visokemu zboru kranjskemu v lanskem zasedanju.

V posledku tega poročila sklenil je deželni zbor, da se ponudba gosp. Gorupa, da kupi bolnišnico zemljišče za 120.000 gld., sprejme. — Gledé odmembe bolniškega poslopja za slovensko višjo dekliško šolo pa deželnemu odboru naroča, da naj stopi v pojasnenje vseh dotikajočih se vprašanj v dogovor z gospodom Gorupom in mestom ljubljanskim in potem zopet poroča deželnemu zboru, kateri si pridržuje konečne ukrepe.

Deželni odbor postopal je po danem mu naročilu in konečno sklical koncem avgusta letošnjega leta enketo strokovnjakov, ki naj bi o tem velevažnem vprašanju izrekli svoje mnenje.

V tej enketi bili so zastopani: Visoka c. kr. deželna vlada, slavni deželni odbor, slavni občinski svet ljubljanski in slavni mestni šolski svet ljubljanski.

Enketa izrekla se je po temeljitem vsestranskem posvetovanju proti ustanovitvi višje dekliške šole v Ljubljani, ker je tak zavod za sedanje razmere nepotreben in neumesten.

Vkljub temu deluje takozvana „odločno narodna“, bolje rečeno, liberalna stranka z vsemi silami na to, da bi se ustanovitev omenjenega višjega dekliškega zavoda uresničila, — bodisi na troške dežele ali mesta.

To akcijo pričel je v lanskem zasedanju deželnega zbora poslanec dr. Tavčar s tem, da je predlagal nastopno resolucijo:

„Deželnemu odboru se naroča, da stopi v dogovor z mestom ljubljanskim, ali bi taisto in pod katerimi uveti bi hotelo prevzeti ustanovitev višje dekliške šole s slovenskim učnim jezikom in njeno vzdrževanje. Deželni zbor izraža, da je

in njegov duh. V njegovi stari glavi so se gonile najraznejše misli naglo druga za drugo; v njegovi pameti so se vzdigovali iz črne teme jasni, blagi spomini na davno mladost, ali takoj so izginjali v temo, in zopet so se prikazali mesto njih strašni prizori. Čas za časom je zdihoval „Eliška.“ Večkrat je stegnil svojo roko k očesu in zdelo se je, kakor bi otrl solzo.

Najedenkrat je skočil s svoje postelje, udaril z bitom na zemljo in zavpil: „Ker nisem tebi prizanesel, prizanesel ne bom nikomur — nikomur! Ker sem žejal po tvoji krvi, žejal bom tudi po krvi drugih vedno in vedno. Boj brez usmiljenja vam oglašam, vam, ki nočete pod moj prapor; boj brez usmiljenja zlasti vam, ki živite mej samostanskimi zidovi, kjer je umrla Eliška. Ko ne bi bilo vaših samostanov, ne bi se mogla skriti pred menoj in jaz bi ne postal njen sovražnik.“

Od Hotešev je drl Žižka k benediktinskemu samostanu v Kladrubih; tudi tega je premagal, porušil, zažgal samostan in njegove menihe, ker se mu niso hoteli udati.

Od tod je hitel k močnemu gradu Krasikovu, kateri je branil najmočnejši njegov nasprotnik v Pilzenskem, gospod Bohuslav iz Švamberka.

(Dalje sledi.)

pripravljen s primernim letnim doneskom podpirati tak učni, od mesta ljubljanskega ustanovljeni zavod.“

S to resolucijo, ki je bila od deželnega zbora sprejeta, nameraval je dr. Tavčar za vsak slučaj zagotoviti ustanovitev višjega dekliškega zavoda, posebno za slučaj, ko bi dežela to ustanovitev odklonila, kajti v občinskem svetu ljubljanskem ima liberalno-slovenska stranka večino in se ji tedaj njena nakana lahko posreči.

Pričakovati je tedaj, da ta velevažna zadeva pride v najbližjem času v deželni zbor in v občinskem svetu ljubljanskem na dnevni red, in slovensko občinstvo zanima se že sedaj živo za vprašanje, kaj da bodeta navedena zastopa v tej zadevi ukrenila.

Zatorej stopi do nas dolžnost, da to prevažno vprašanje na vse strani temeljito preudarimo, da si moremo vstvariti svoje mnenje in potem presoditi, so li deželni poslanci ali občinski svetovalci s svojimi sklepi izpolnjevali vestno svojo dolžnost, ali ne.

Dovolite mi, gospóda moja, kratko razpravo te cele zadeve.

Pred vsem treba je odgovoriti na vprašanje: Je li potrebna takozvana višja vzgoja našega ženstva?

Smelo na to vprašanje odgovarjam, da je taka višja vzgoja v resnici potrebna, a da ta vzgoja mora sloneti na versko-narodni podlagi!

Istina je, da nam Slovencem splošno nedostaje višje naobraženega ženstva, in skrbeti nam je tedaj za to, da si tako ženstvo vzgojimo.

Znano je, da si marsikateri omikani narodnjak išče omikane tovarišice na tujem, ker je domá premalo omikanih deklic. Žena-tujka pa je potem največja nevarnost slovenski hiši. Mož je narodnjak in morebiti v javnih zastopih navdušeno zagovarja svete pravice slovenskega naroda, — žena pa domá nemškutari in mu ponemčuje deco, tako da slovenskemu očetu vzrastó nemški sinovi, sovražniki lastnega naroda!

Vsak izmej nas pozna takih slučajev, ki ravno v nas Slovencih niso redki.

Tega nedostatka pa bi sigurno ne bilo, ko bi imeli zadosti višje izobraženega narodnega ženstva.

Potreben je tedaj zavod, v katerem naj se sprejemajo slovenske deklice višjo vzgojo na narodni podlagi.

Drugo pa je vprašanje, je-li potreben ali umesten ravno tisti zavod, katerega namerava ustanoviti liberalna stranka za višjo vzgojo naših deklic?

Na to vprašanje skušil bodem odgovoriti in sicer bodem vprašanje razmotrival s treh strani: Prvič, je-li ta zavod potreben, drugič, je-li njega ustanovitev z ozirom na finančne razmere izpeljiva in tretjič, je-li to višje izobraževališče umestno iz krščansko-pedagogičnih ozirov?

Pri odgovoru na prvo vprašanje treba je uvažati jako znamenito okolnost.

Ta velevažna okolnost je, da se je letos, počenši s 15. septembrom, v istini že otvoril v Ljubljani uprav tak slovenski višji dekliški zavod, kakor ga za naše razmere potrebujemo in kakor smo si ga le želeti mogli.

Ta zavod ustanovil je častiti uršulinski red v Ljubljani.

Že v lanskem zasedanju deželnega zbora poročal je sl. deželni odbor, da je prosil uršulinski red v Ljubljani c. kr. deželni šolski svet dovoljenja, da bi smel otvoriti višjo dekliško šolo s slovenskim učnim jezikom in da je to dovoljenje tudi dobil.

Nadalje pravi poročilo deželnega odbora doslovno:

„Ker bi tak učni zavod, ko bi bil vreden po učnem načrtu drugih enakih šol, ustanovnika nameram ustrezal, sklenil je deželni odbor z redom o tej zadevi obravnavati, ker se je izjavil, da je pripravljen eventualno dovoliti za to šolo donesek.“

In v posledku tega poročila je deželni zbor sklenil:

„Deželnemu odboru se naroča, z uršulinskim redom obravnave, tikajoče se višje dekliške šole s slovenskim učnim jezikom, nadaljevati, eventualno zjediniti se z redom o plačilu prispevka iz deželnih sredstev za ustanovitev in vzdrževanje tega učnega zavoda.“

Deželni odbor storil je, kakor mu je bilo naročeno in zjedini se z uršulinskim redom gledé

prispevka tako, da bode novi višji dekliški zavod dežela podpirala prvo leto z doneskom 500 gld., druga leta pa z letnim prispevkom 1000 gld.

Vprašati se moramo, ali navedeni uršulinski zavod zasluži podporo dežele ali ne?

Da moremo odgovoriti na to vprašanje, ogle dati si moramo nekoliko bližje to višjo dekliško in gospodinjsko šolo.

Načrt ji je popolnoma enak načrtu višje dekliške šole v Zagrebu, je tedaj isti, ki popolnoma ustreza potrebam višje vzgoje zagrebškega ženstva, ki bode tedaj gotovo tudi zadostoval za naše skromne razmere.

Naj podelim besedo materam uršulinkam samim, ki v svojem tiskanem „programu višje slovenske gospodinjske šole v Ljubljani“ pravijo doslovno:

„Smoter te šole je: deklice, ki so dovršile ljudsko šolo, izvežbati v vseh potrebnih znanostih in spretnostih, katere zahteva stopinja sedanje naobraženosti, kakor tudi teoretično in praktično seznaniti jih z vsemi strokami in opravili domačega gospodinjstva.“

Da bode imela ta naprava trdno osnovo, opira se ta vzgojevalni načrt povsem na podlago prave krščanske nravnosti.

Šola obseza tri letnike. V prvem letu se deklice poleg drugih predmetov seznanijo vsestransko z gospodinjskim poslovanjem v hiši: red, hišna oprava, prirejevanje, čiščenje in popravljanje perila in obleke, svečava itd.; drugo leto vrtnarstvo: cvetlicereja, zelenjadoreja, sadjereja itd.; tretje leto praktično v kuhinji.

Gledé ženskih ročnih del poučevale se bodo deklice najprej v onih, katera znati je zlasti gospodinji potrebno, potem se morejo učiti tudi umetnih del. Razven obligatnih predmetov učile se bodo, po želji in določitvi štarišev, tudi tujih jezikov in godbe.

Za sprejem v višjo dekliško gospodinjsko šolo se zahteva dovršeno 14. do 16. leto in zrelost osemrazredne ljudske šole ali če dotična kandidatinja s sprejemnim izpitom dokaže sposobnost za višji pouk.“

Tako program. Pristavim naj še nekatere podrobnosti.

Predmeti, ki se poučujejo so: Veronauk, slovenski jezik, nemški jezik, zemljepis, zgodovina, prirodopis, prirodoslovje, računstvo, geometrično oblikoslovje, risanje, krasopis, gospodinjstvo, ženska ročna dela, petje, telovadba in slednjič kuhanje.

To so obligatorični predmeti.

Razven tega so prosti predmeti: francoski jezik, italijanski jezik, godba na glasovir in na citre.

Učni jezik je izključno le slovenski. Pouku v slovenskem jeziku je po učnem načrtu glavni smoter, da se deklice naučé izražati svoje misli lepo in pravilno v slovenskem jeziku in da spoznavajo najizbranejšje proizvode slovenske literature.

Pri pouku zgodovine odmenjen je celi zadnji letni tečaj zgodovini, političnemu in kulturnemu razvoju slovenskega naroda.

Pri pouku zemljepisa določen je poseben oddelek zemljepisu slovenskih pokrajin.

Pri pouku posameznih predmetov, tako prirodopisa, prirodoslovja, računstva, risanja itd., ozir je jemati na dotiko teh predmetov z gospodinjstvom, oziroma na njih praktično porabnost za gospodinjstvo.

Ta kratek obris načrta kaže, da je omenjena uršulinska šola v istini to, kar naj bode po svojem imenu: višja slovenska gospodinjska šola. Ako še dostavim, da je uršulinski red izjavil, da je pripravljen učni načrt po eventualni želji deželnega odbora premeniti in — kar je velevažnega pomena — svoj višji dekliški zavod postaviti pod nadzorstvo sl. deželnega odbora ter ako slednjič še navedem, da je obisk te šole vsake šolnine prost, — pač trditi smem, da je dežela ne le popolnoma opravičena, marveč moralčno zavezana, podpirati ta dobrodelni zavod.

Ž malo podporo 1000 gld. na leto pridobi dežela merodajni vpliv na višji slovenski dekliški zavod, ki je vsled brezplačnosti pouka pristopen vsaki slovenski deklici. Najrevnejši ljubljanski meščan lahko pošlje svojo hčer v ta višji zavod, ne velja ga niti krajcarja!

Namen tega zavoda je v resnici blag: Vzgojevati v istini omikane slovenske gospo-

(Dalje v prilogi.)

dinje — ne omikane v talni-liberalnem smislu, marveč omikane v pravem pomenu, v najvišjem smislu besede, omikane v pravem krščanskem duhu. Ta zavod dal nam bode vrle, omikane in bogaboječe slovenske žene, ki bodo svojemu možu v istini to, kar morajo biti, enako-pravne tovaršice in pomočnice, za svoje otroke pa v istini slovenske in krščanske matere, ki bodo v nežna srca svoje dece vcepljale isto tako ljubezen do Boga, ljubezen do cerkve, kakor ljubezen do slovenske domovine, do milega našega naroda!

Te slovenske žene in matere nam bodejo porok, da bode po slovenskih hišah vedno veljavi krščanski in slovenski duh!

Vprašam Vas, čestita gospôda, ali ni s tem zavodom izborna preskrbljeno za višjo vzgojo narodnega ženstva?

Nočem reči, da bi bil zavod popoln: nikdar se še v prvem hipu ni kaj popolnega ustvarilo.

Ali vrl pričetek je storjen, pričetek, kojega moramo vsi Slovenci z veseljem pozdravljati in iz srca moramo hvaležni biti uršulinskemu redu, to tem bolj, ker red namerava vse storiti, da bode novi zavod ustrezal vsem potrebam časa.

Pripravljen je red, če se pokaže potreba, za pouk posameznih predmetov angažovati vnanje moči, eventualno profesorje.

Red je, kakor sem že navedel, pripravljen postaviti novi zavod pod nadzorstvo deželnega odbora, tako da bode deželni odbor lahko čuval nad tem, da se poučni načrt v istini izvršuje.

Slednje poudarjam radi tega, ker nasprotniki uršulinskega zavoda kriče, da bodo nune v svojem zavodu delale, kar bodo hotele, da bodo nemškutarile itd. Uvidi se, kako neosnovano je tako predbacivanje!

Upam, da se mi je posrečil dokaz, da višja slovenska dekliška in gospodinjska šola ustreza popolnoma potrebam višje izobrazbe narodnega ženstva.

Če pa vže imamo višji dekliški zavod, ki popolnoma ustreza potrebam in željam našim, čemu treba novega družega takega zavoda?

Ustanovitev družega višjega dekliškega zavoda bila bi le tedaj opravičena, ko bi obisk obstoječega uršulinskega zavoda postal tolik, da bi ta zavod ne zadostoval več za množino gojenk.

A tega še za dolgo ni pričakovati.

Slovenske deklice, ki bi iskale višje vzgoje, še skozi mnoga leta ne bodo napolnile obstoječega uršulinskega višjega zavoda.

Naj navedem, da letos ta zavod obiskuje le pet deklic.

Nočem reči, da bi bilo to število merodajno za presojo števila višjega uka željnih slovenskih deklic.

Uršulinski višji dekliški zavod je sedaj še nov, mora si šele pridobiti „renommé“, ljudje se ga morajo šele privaditi.

Recimo tedaj, da bode obisk te šole čez nekaj let desetkrat tolik, nego je danes, recimo, da bode petdeset takih slovenskih deklic, koje bodo iskale višje izobrazbe. Gospôda moja, novi višji dekliški zavod pri Uršulinkah ne zadostuje le za 50, nego zadostuje tudi za 100 in več deklic!

Kakor so sedaj razmere, tedaj smelo rečemo, da bode novi uršulinski zavod zadostoval potrebam najmanjše skozi 50 in še več let. Šele čez petdeset ali več let pokazala se bode morebiti potreba družega višjega dekliškega zavoda v Ljubljani.

Vprašam Vas, gospôda moja, ali naj mi skrbimo za potrebe, katere bode morebiti imela pozna generacija za nami? Ali vemo, kakšne da bodo razmere čez 50 ali več let, kakšne potrebe da bode tedajna generacija imela, kakšne zavode da bodo tedajne razmere zahtevale?

Ali smo mi poklicani, skrbeti za potrebe, katerih sedaj ni, o katerih se nam pa sanja, da jih bodo imeli naši potomci čez pol stoletja? Ali si smemo nalagati breme, težko breme, za potrebe, katerih niti mi nimamo, niti ne vemo, če jih bodo imeli naši potomci? Ménim, da odgovor na vsa ta vprašanja ni težak!

Naša prva dolžnost je skrbeti za sedanje, v istini obstoječe potrebe in teh je, žalibože, zadosti! Naravnost rečeno brez pametno bi pa bilo, izdavat ogromne svote za čisto nepotrebno stvar.

S tem preidem na finančno stran cele zadeve in skušil bodem dognati, da je ustanovitev nameravanega novega zavoda z ozirom na naš žalostni gmotni položaj skoraj neizpeljiva, vsakako jako neumestna. Skušil bodem površno proračunati, koliko da bi stal zavod, kojega ustanoviti nameravajo naši liberalci.

(Dalje sledi.)

Okrožnica Leona XIII. italijanskim škofom, duhovnikom in ljudstvu.

Z vzvišene apostolske stolice, na katero nas je povzdignila božja previdnost, da čuvamo blagor vseh narodov, gledajo naše oči mnogokrat Italijo, deželo, v katere naročaj je Bog po svoji ljubezni postavil stolico svojega namestnika. In ravno ta dežela nam je v današnjih časih vir mnogih in občutljivih britkostij. Toda tu ne mislimo osebnih žalitev, ne omejitve naših pravic in žrtev in ne žaljenja in krivice, s katerimi nam predrzno bije v obraz razuzdano časnikarstvo dan za dnem. Ko bi šlo tu samo za našo osebo in ne bi videli v tem objednem nevarnosti za razpad vere v Italiji, prenašali bi vse te krivice na tihem. V tem oziru ponavljamo besede jednega naših največjih prednikov: „Z veseljem bi molčal o svojem zaničevanju in poniževanju, ko ne bi trpljenje moje dežele pod tujo roko rastlo od dué do dné.“ Toda tu gré za obstoj sv. vere, za blagor duš celega naroda, in sicer naroda, ki je že od začetka sprejel katoliško vero v svoje srce in jo branil zmirom s sveto zvestobo. Kar trdimo, videti je na prvi pogled neverjetno, a žal, da je gola resnica. Prišli smo v čase, ko se je bati, da ne propade sv. vera v tej naši Italiji. Že večkrat smo izdali v ta namen opomine, da naj bi se pazilo na pretečo nevarnost, vendar mislimo, da nismo še dovolj za to storili. Ker le ne nehajo naši nasprotniki predrzno nas napadati, zdi se nam potrebno in prisiljeni smo, da izpregovorimo Vam, velečastiti bratje, Vašim duhovnikom in vsemu italijanskemu narodu. Ker ne miruje naš nasprotnik, ne smemo ne Mi, ne Vi molčati; saj smo poklicani po božji volji, da čuvamo in branimo vero nam izročeni ovčice in pastirjev, da čuvamo čredo Kristusovo, za katero moramo biti pripravljeni vse, tudi življenje žrtvovati.

Tu ne bodemo navajali novih rečij; kar se je dogodilo ni se izpremenilo, in že preje smo govorili o tem pri neki priložnosti. Danes pa je naša sveta dolžnost, vse to podati v celotni podobi. Ne dajo se tajiti ti napadi, ki so se dogajali javno in vršili se niso posamično, temveč zvezani so tako mej seboj, da je videti nekov zistem, po katerem se vrše. Ta zistem sicer ni nov, a nova je predrznost, sila in jadernost, s katerimi napadajo in zatirajo naši nasprotniki sv. vero. Kar se dandanašnji v Italiji godi, godi se po načrtu skrivnih društev, posebno kolikor zadeva to cerkev in katoliško vero, po načrtu, ki je povsem le za to osnovan, da bi zatrl cerkev in vero. Ni nam potreba zdaj natančneje preiskovati takoimenovanih prostozidarskih tajnih zavez in njihovih namenov; zakaj obsojeni so že; njih nakane, sredstva, nauki in način njihovega postopanja so odkriti pred našimi očmi. Napolnjeni so z nespravljivim smrtnim sovraštvom proti Jezusu Kristusu in njegovi sveti cerkvi, popolnoma v duhu božjega nasprotnika od začetka, čegar dela prijazno pospešujejo. Trudijo se, da bi zatrli sv. cerkev, ali pa, da bi jo vkovali v verige. A nikjer se ne bije tako vroč boj proti cerkvi, kakor v Italiji, kjer je pognala katoliška vera globlje korenine, in v zlasti v Rimu, kjer je središče katoliške cerkve, sedež pastirja in vrhovnega učitelja.

Dobro bi bilo, da malo nazaj pogledamo, kako se je pričel ta boj.

Najprvo so začeli rušiti svetovno oblast Kristusovega namestnika. V ta namen so predvsem nameravali uničiti duhovniško oblast sv. očeta. Na to so jeli zatirati duhovniške redove, s katerimi so odstranili cele vrste dušnih pastirjev in pospeševalcev krščanstva med pagani. Pozneje vezala je vse ude duhovništva vojaška dolžnost, vsled katere se je zmirom bolj krčilo število semeniščnikov. Šli so še dalje; stegnili so roko po cerkvenem premoženju, katero so si deloma prilastili, deloma pa je obdačili. Vse to pa se je zgodilo le zato, da bi oslabili cerkev in duhovščino, da bi jo oropali vseh onih sredstev, katera so potrebna za nje zemski obstoj in za nje

božje poslanstvo. Udje tajnih zvez so sami rekli: Samo jedno sredstvo je, s katerim bodemo zatrli vpliv klerikalcev in cerkvenih društev, in sicer vzevimo jim vse njih premožne vire, da bodo popolnoma obubožali. Na drugi strani si pa prizadeva država, da odvzame ljudstvu njegov verski in krščanski značaj. Iz postavodaje in uradnih krogov je sistematično vse pregnano, kar ima količkaj verakega značaja na sebi. Cerkevne pobožnosti so ali prepovedane ali pa dovoljene s stoterimi ovirami. Družini je odtegnena podlaga in verska vez s takoimenovanim civilnim zakonom in sedanji brezverskimi šolami; prihodnji rodovi so s tem obsojeni, kolikor je to odvisno od države, ki pusti, da raste mladina brez verskih idej ter zapira njena srca bistvenim dolžnostim do Boga. To se pravi položiti sekuro na deblo. Res, ni ga bolj pripravnega pripomočka, s katerim se odteguje vpliv sv. cerkve in sv. vere človeški družbi, družini in posamičnikom. Z vsami sredstvi se mora izkoreniniti katoličanstvo v svojem temelji in oživljajočih virih, namreč v šoli in družini, tako se glasi géslo prostozidarskih voditeljev.

(Dalje sledi.)

Družba sv. Cirila in Metoda.

(Konec.)

Nadzorništvo

družbe sv. Cirila in Metoda:

1. Oroslav Dolence, hišni posestnik in svečar, mestni odbornik itd.
2. Dr. Franc Papež, odvetnik, deželni poslanec, predsednik slovenskega pravniskega društva itd.
3. Franc Povše, ravnatelj v p., dež. poslanec, mestni odb. itd.
4. Franc Ravnikar, deželni knjigovodja, vlastelin, mestni odbornik, predsednik »Glasbene Matice« itd.
5. Dr. Ivan Svetina, gimn. profesor in katehet.

Razsodništvo

družbe sv. Cirila in Metoda:

1. Andrej Kalan, stolni vikar, urednik »Domoljubu«.
2. Dr. Alfonz Moše, odvetnik itd.
3. Dr. Franc Munda, odvetnik, hišni posestnik itd.
4. Ljudovik Ravnikar, deželno-sodišni svetnik v pok. itd.
5. Dr. Jarnej Zupanec, predsednik notarski zbornici, c. kr. notar, hišni posestnik itd.

Društveni zavodi.

I. Otroški vrtec v Celju.

Voditeljica: Č. prednica šolskih sester s. M. Purgaj.

Vrtnarica: S. Vincencija Lah.

Škofjski nadzornik: Ivan Krašič, knez.-vlad. duhovni svetnik, gimn. profesor.

Družbeni nadzornik: Dr. Ivan Dečko, deželni poslanec, prvomestnik Celjske podružnice.

II. Otroški vrtec pri sv. Jakobu v Trstu.

Voditeljica: Justina Michell.

Vrtnarica: Antonija Nadlišek.

Škofjski nadzornik: Bernard Sever, kooperator pri novem sv. Antonu.

Družbeni nadzornik: Matko Mandič, prvomestnik Tržaške moške podružnice, deželni poslanec itd.

III. Slovenska osnovna šola pri sv. Jakobu v Trstu.

Katehet: Jakob Sila, duhovni pomočnik pri sv. Jakobu

Voditelj-učitelj: Mihael Kamušič.

Učiteljica: Josipina Delkin.

Učitelj: Ivan Kiferle.

Nadzorniki: Isti.

IV. Otroški vrtec v Rojanu pri Trstu.

Vrtnarica: Irma Fabljani.

Škofjski nadzornik: Tomo Thaler, župnik v Rojanu.

Družbeni nadzornik: Dragotin Martelanec, prvomestnik podružnice sv. Cirila in Metoda na Greti.

V. Otroški vrtec v Pevni pri Gorici.

Vrtnarica: Karolina Lašič.

Škofjski nadzornik: Fran Košuta, prvostolni kanonik, dekan itd.

Družbeni nadzornik: Dr. Anton Gregorič, deželni poslanec, prvomestnik Goriske moške podružnice.

Družba podpira:

VI. Otroški vrtec v Podgori pri Gorici.

Vrtnarica: Ema Pehani.

Škofjski nadzornik: Ivan Filipič, dekan, župnik.

P. n. državni nadzorniki nadzorujejo i privatne zavode.

Članovina, darila, prošnje, pisma itd. naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom:

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

P. n. slavnim načelnikom, rodoljubom, narodnemu ženstvu, vsem prijateljem naše družbe in pospeševalcem narodnega šolstva iskrena zahvala in Božji blagoslov!

Politični pregled.

Ljubljani, 29. oktobra.

Notranje dežele.

Občinske volitve v mestni zastop praški vzbujajo strasten boj med Staro- in Mladočehi. Praški listi so polni samih poročil o volilnem gibanju; stranki sklicujete volilne shode dan za dnevom. Kar je značilno za Mladočeha in kar se je javilo tudi v Ljubljani v enakih razmerah pri občinskih volitvah, je to, da Mladočehi iščejo pomoči proti Staročehom pri Nemcih. Ljudje, ki kričijo pri vsaki priliki, da so sami narodnost vzeli v zakup, ki ne priznajo Nemcem nobenih pravic na Češkem, sedaj s tiskanimi nemškimi listi beračijo za pomoč pri Nemcih. — Liberalci so si povsod jednaki; vsako sredstvo je dobro, le da se doseže namen. Moč ne povprašuje po pravici.

Češki veleposestniki liberalni in konservativni se posvetujejo, kakó obema strankama primerno oddeliti število zastopnikov v deželni zbor. Veleposestvo, ki ne pripada fidejkomisu, voli 54 poslancev v deželni zbor. Liberalni veleposestniki od teh zahtevajo za-se 21 poslancev, konservativni jih jim ponujajo le 15. Dogovori dozdej še ne kažejo povoljnih uspehov. — Kakšni komedijanti da so Mladočehi, pokazali so pri napadu na ces. namestnika; zahtevali so namreč od njega popolno znanje češkega jezika; to bi bilo popolno prav, ko bi se tudi sami držali tega načela. Toda med mladočeškimi poslanci, kakor poroča „Čas“, je več takih poslancev, katere bi morali njih tovariši pognati iz deželne zbornice, ker ne umejo češkega jezika, ako bi imeli zanje isto merilo, kakor je imajo za ces. namestnika.

Gornjeavstrijski poslanci in sicer njih 21, njim na čelu deželni glavar opat Achleuthner pripeljali so se dné 27. t. m. v Solnograd k skupni konferenciji. Dogovarjali so se tudi s knez nadškofom dr. Hallerjem.

V šlezjskem deželni zboru so izročili slovanski poslanci predlog, da se razdeli deželni kulturni svet v nemški in češki-poljski oddelek. — Deželni zbor ima 15 nemško-narodnih, 6 slovanskih in 9 poslancev iz veleposestva. Lahko bi bilo torej vladi med strankama pomirljivo postopati s pomočjo veleposestnikov, vendar je pri tem poglavitna ovira deželni glavar, ki je nasproten Slovanom in kot birokrat tudi Nemcem neprijatelj.

Gledé na prisilno deželno savarovalnico zoper ogenj odgovoril je v gališkem deželni zboru vladni zastopnik poslancu Kramarcyku, da vlada pripravlja tak postavni načrt za državni zbor. — Poslanec Antoniewicz je predlagal, da se na razvalinah kraljevega gradu v Olesku ustanovi iz deželnega zaklada kmetijska šola z rusinskim učnim jezikom. Po predlogu budgetnega odseka se dovoli 18.000 gld. za popravo kraljevega gradu. — Rusinski poslanec Romaszuk je predlagal, da se ustanove v vzhodni Galiciji gimnazije in učiteljske pripravnice z rusinskim učnim jezikom.

V ogrski zbornici izročil je ministerski predsednik mnogo peticij gledé na vpisavanje v krstne matice. Razprava o proračunu se začne dné 4. novembra. — Liberalni listi strastno napadajo kardinala Simorja, češ, da on ovira sporazumljenje med vlado in cerkvijo. Znano pa je, da ravno primas ogrski pomirljivo vpliva na to perečo zadevo, seveda v kolikor mu dovolijo cerkvena določila.

Vnanje države.

Rim. Iz Rima se poroča „Pol. Corr.“, da bodo nekateri izmed onih štirinajstih zamorcev iz Ugande, katere je nedavno kardinal Lavigerie predstavil sv. očetu, in ki so bili namenjeni na Malto v tamošnje zdravniške šole, na posebno željo sv. očeta stopili v bogoslovne šole ter se posvetili duhovniškemu stanu. Dotični zamorci pojdejo v kratkem v Algier v neki duhovniški zavod. Kardinal Lavigerie je že v Genovi vstopil na ladijo ter se odpeljal v Tunis.

Bolgarija. Dné 27. t. m. je otvoril princ Ferdinand sobranje v navzočnosti princesinje Klementine in mnogih cerkvenih knezov z govorom, v katerem je omenil, da bode nadaljeval politiko zadnjih treh let, katera se je pokazala za blagostanje in napredek bolgarskega ljudstva jako srečonosna. Potem omenja princ v svojem govoru novo zgrajene železnice, preosnovo armade, kupčijske pogodbe, katere je sklenila Bolgarija z Nemčijo, Avstrijo, Francijo in Švico, in načrt za železnično progo Sofija-Trnovo-Kaspidzan. S posebnim veseljem in navdušenjem je omenil tudi imenovanje bolgarskih škofov za Macedonijo, s katerim je pokazal sultan svojo naklonjenost do bolgarskega naroda in željo, da bi se Bolgarija kar najlepše razvijala. Sicer pa ni daleč dan, ko bode zmagala pravična bolgarska stvar. Na te princéve besede je sledilo burno odobravanje.

Rusija. Poročali smo vže na tem mestu, kako močno se selijo Rusi preko mej v Ameriko. Zato je nedavno ruska vlada poslala obmejnim oblastvom in stražam ukaz, da naj se na vso moč zabranjuje in ovira izseljevanje ruskega naroda. V obmejnih okrajih se nič več ne izdajajo potni listi. One pa, kateri so agitovali med ljudstvom za izseljevanje, dejali so pod ključ.

Nemčija. O Moltkejevi slavnosti se poročajo naslednje podrobnosti: „Danes (26. oktobra) zjutraj je čestitala maršalu Moltkeju najpoprej njegova družina. Načelnik generalnemu štabu, grof Waldersee, je predstavil Moltkeju vse častnike generalnega štaba ter mu čestital. Moltke mu je odgovoril: „Veseli me, da vidim gospode generalnega štaba. Ime generalnega štaba je na dobrem glasu, in vesel sem se, da ste ga ohranili.“ Potem je Moltke pokazal visokim čestiteljem vse poslance mu darove in brzojave. Na tisoče broječa množica je pričakovala pred poslopjem generalnega štaba cesarja Viljema, kateri je prišel okoli 12. ure čestitat staremu slavljenecu, kakor smo že poročali. Popoldne je sprejel Moltke deputacije mest. Berolinski župan mu je izročil Moltkejevo ustanovo (50.000.), katero je imenoval slavljenec najlepše darilo. Dné 27. oktobra je povabil grof Moltke na obed mej drugimi tudi deputacijo avstrijsko-ogrskega pešpolka št. 71. Pri obedu je slavljenec tako-le napil: „Prosim trčite na zdravje obeh velikih vladarjev, Nj. Veličanstva nemškega cesarja in Nj. Veličanstva avstrijsko-ogrskega cesarja. Tesno zvezana, kakor sta med seboj, smemo na njuno zdravje vkupno piti. Naj živita dolgo, dolgo!“

Švica. Pri ljudskem glasovanju dné 27. oktobra je bila sprejeta preosnova zvezne uprave z ozirom na državno zavarovanje v slučajih nezgode in bolezní do zdaj z 254.314 proti 82.423 glasovi.

Španija. Iz Valencije se poroča 26. t. m. listom: V provinciji ni zbolel večeraj nihče, v mestu pa ena oseba za kolero. Kakor je videti, ponehala je kolera na Španskem skoro popolnoma.

Izvirni dopisi.

Od primorsko-kranjske meje, 25. oktobra. (Najdenje živega srebra.) Že so razni časniki in tudi „Slov.“ objavili, da se je našla žila živega srebra v Mančah! eno uro od vipavskega trga tik skladovne ceste, ki pelje čez Kras v Trst. Nedavno se je hotel pisec tega osebno prepričati in to tem ložje, ker je oddaljen od lica mesta komaj eno uro. Udarim jo torej po omenjeni skladovni cesti čez primorsko-kranjsko mejo, da si ogledam isto važno mesto in pa da priobčim kot stari naročnik in prvotni zvesti dopisnik „Slov.“ kaj izvirnega v Vašem cenjenem dnevniku v omenjenem odkritju živega srebra. Po eni uri hodá dojdem pod klanec pri vasi Manče, ki šteje 29 h. številik. Tu zagledam tik ceste blizo kamnatega križa napis na kolu s tablico: „Prostokop Ruđe. M. Kaučič idr.“ — Ko si ogledam razkopano zemljišče, nad katerim stoji omenjeni napis, grem v vas v bližnjo krčmo Jakoba Furlana, da kaj več pozvem o najdbi živega srebra. Krčmar kaj rad ustreže moji radovednosti ter mi pripoveduje, da so našli igrajoči se otroci na omenjenem zemljišču posestnika Fabčiča na vrhu soldanaste zemlje že pred 18 leti več kroglic živega srebra v velikosti grahovega zrna. Že tedaj so ménili nekateri nadalje iskati, ali omenjeni posestnik ni pustil, da bi se mu delala škoda z razkopavanjem njive, na kateri rasejo tudi trte. Ko so pa letos zopet več enakih kroglic živega srebra na istem kraju našli, se je začelo resno misliti, da v globini zemlje utegne kakšna obilna žila živega srebra se nahajati in našla se je mala družba pod vodstvom c. kr. inženirja g. Kaučiča rojenega Idrijčana, ki je ukazal kopati par metrov v zemljo, da bi se kaj več iste rude našlo. Ali vdobilo se je le posamezne iskricice srebra med soldanasto zemljo, kar pričuje, da v večji globini utegne venderle bivati bogata žila. Ker pa je treba za tako iskanje in kopanje večega kapitala, se je treba v ta namen po tistem ozreti. Ko se je doseglo dovoljenje od vis. oblasti in tudi od posestnika Fabčiča za kopanje rude, se je morala v ta namen položiti varščina v znesku 2000 gld. za morebitno poškodovanje zemljišča; kajti dotični podjetniki bodo smeli, kjerkoli se jim bode zvidelo, iskati rude. Vzeli so seboj za blizo četrtinko steklenice istega živega srebra seboj; vsega so nabrali dosihmal za blizo pol litra. Tudi meni ga je pokazal krčmar eno tako kroglico v velikosti grahovega zrna, prav kakoršno se koplje v idrskem rudniku, in tudi po drugih hišah ga hranijo v spomin. Kopali so pa tudi še na primorski strani blizo vasi Čehovina, kakih 10 korakov nad mostom mej Kranjskim in Primorskim, pri nekem studencu, kjer so tudi že pred mnogo leti našli v blatu enake iskricice in male kroglice živega srebra. Po kratkem razkopavanju studenca so vzeli seboj v preiskavo nekaj blata, v katerem so bile vmešane svetlobele iskricice živega srebra. Tudi tukaj ménijo ob enem kopati ter iskati isto rudo. Bog daj, da bi se posrečilo najti rudo, kakor se je pred 400 leti našlo v Idriji, kjer je bil tudi neznanen pa težaven začetek. Ko se bode dotični kapital — od blizo

50.000 gld. — mej podjetniki nabral, se bode začelo resno kopati, pa ne menda pred novim letom. Vsaj bi bilo to res potrebno, odkar nam trta pridelek odpoveduje, da bi ubogi pa potrpežljivi in delavni Vipavci kaj zaslužka imeli, sicer pojdejo vsi, tudi večji posestniki s premoženjem navzdol — v dolgove — ako nam Bog ne podeli boljših vinskih letin. Priporočiti se je treba sv. Ahacu, rudarskemu zaščitniku, katerega svetniška Idrijčanje radi najdenja živega srebra na njegov god vsako leto prav slovesno praznujejo. — Manče so postale imeniten kraj, kajti tje hodijo ljudje zdaj od bližnjih in daljnih krajev gledat, če bo kaj kruha iz te moke, kar s celim srcem želimo našemu ubožnemu vernemu slovenskemu ljudstvu, ki žalibog še zdaj ne vživa že od 30 let sem obečane ravnopravnosti — razven v plačevanju denarnega in krvnega davka!

Iz Hrenovic, dné 27. oktobra. (Izseljevanje v Ameriko.) Danes in večeraj odšlo je iz naše fare na novo deset družin v južno Ameriko. Po starosti so izseljenci kaj različni; med njimi so dojenčki po malo mesecev stari, in tudi 79leten, sključen starček. — Evropa ima premalo prostora za njegov grob. Jednake novice se nam poročajo iz sosedne studenske župnije. Ali prav za prav to niso več novice za nas, mi smo se že privadili temu.

Če bi bili bolj hudomušni in ko bi stvar sama na sebi ne bila tako resna, spominjali bi se tiste srečne dežele, o kateri smo včasih brali in v kateri je neki tako prijetno, da se človek vleže pod drevo v senco in pečene piške mu leté v usta. Kar jih je bolj lahkomisljenih, v resnici nekateri ménijo, da tam nič delati ne bode treba. Zato marsikomu kar čez noč zavrè v glavi: hajdi — čez morje! In hitro je prodán grunt in blago in hiša, — vpiše se med Amerikance.

Kako je vendar to, da je ta ameriška povodenj tako narasla na Pivki? V istini se jih je že mnogo izselilo, in tudi še ne bode tega konec; prav zanimivo bi bilo vedeti, koliko potnih listov se je izdalo pri slavnem okrajnem glavarstvu v Postojini. Neki agent, Fran Grgole v Vidmu, — kakor je že to omenjal jeden Vaših gg. dopisnikov, — vabi ljudi skupaj. Za to ima pripravljena že hektografiрана pisma. Vožnja iz Genove dalje in hrana na barki je zastoj. Razpošiljajo se med ljudi celó jedilni listi, da potniki izvedó, kaka dobrotá jih pričakuje že na ladiji. Dobi se mesó, vino, — veliko ravno ne; ali zapeljivo je to za človeka, ki domá turšičnega močnika strada. Ko bi tega agenta ne bilo, gotovo bi ljudje tako ne drli od doma. Mnogo jih ravno priložnost zapelje. Nekaj je kriva nevednost. Ljudje si misliti ne morejo, kako daleč gredó in kam gredó, — o vsem tem niti pojma ne morejo imeti.

Pa vse to so postranske stvari; — te okoliščine so pripomogle sicer, da se je izseljevanje zdaj in v taki meri pričelo. Ali zadnji vzrok to ni!

Slovenec ljubi svojo zemljo in nerad zapušča dom, kjer mu je tekla zibelka. Posebno to o Pivčanu velja. Če gredó Kočevarji ali Ribničani daleč po svetu, to čudno ni, saj je znana pesem o Ribničanu Urbanu; — ali da se izseljuje naše ljudstvo tako daleč, to je kaj drugega. Pred dobrim mesecem izselilo se je odtod nad petdeset oseb. Med njimi sta bila oče in mati, ki sta imela osem majhnih otrok.

Kdor je videl takrat te obupane obraze, te ob-jokane oči, — kdor je videl takrat te uboge ljudi, reči je moral: „Velika mora biti sila, da jih pretira do tega sklepa, vse pustiti in z majbnimi otroci iskati si kruha na tujem!“ Kruha manjka, kruha! Ne bodemo rekli, da gredó proč najboljši gospodarji; marsikak je domá Ameriko imel, pa jo je zapravlil; — ali vendar pomanjkanje je krivo, da v toliki meri zapuščajo domača ognjišča. Vedno daj, — a vzeti ni kje! Zaslužka nič! Slabe letine!

Propad našega gospodarstva je mnogo zakrivil to, da je bilo pred malo leti seno v Trstu tako — drago! Takrat je šel iz hleva rep za repom na — semenj; in seno — voz za vozom v Trst. Kaj imamo zdaj od tega? Nič „blaga“, — pa dosti dolga in njive puste.

Sedaj pa se je vreme obrnilo. Seno je pod nič, in od drugod se krajcar ne dobí. Še tam, kjer je poln hlev živine, kmet težko izhaja, kaj bode brez živine naredil! Vzгляд to-le: Gospodar iz Oreška je na travniku poleg cesarske eeste naložil na dveh vozéh — sedemdeset centov sena. Pelje

v Lipico, — tam pravijo: imamo dosti! Iz Lipice je pelje v Sežano. — v Sežani tudi sena ne marajo. Zdaj gre v Trst, — tam ostane dva dni, ker brž „robe“ prodati ne more. Svoje živine ni imel, plačati mora drugemu vozarino, — in za sedemdeset centov sena prinese domov — 1 gld. 50 kr.!

Dokler ostanejo take razmere, ni čuda, če silijo ljudje v Ameriko. Častno pa to za našo deželo ni. Ljudstvo si želi pomagati. Bojimo se pa, da se vara v svojih nadah.

Bog ne daj, če izseljenci ponesrečijo. Kaj potem? Velika večina gre tja z golimi rokami, seboj ne nesejo drugega, kar imajo na sebi, in denarja komaj toliko dobijo, da plačajo vožnino. Drugi so domá prodali svoje imetje po ceni, ker drago nobeden ne plača. Le malo je takih, ki so domá grunte dali v najem, za slučaj, da se povrnejo nazaj. A kako bodo prišli nazaj? Tja jih res ne stane veliko, ali nazaj boče druga. Spominjamo se, kako so bili pred dvema letoma Primorci izpeljani na led, — tudi nekaj od nas. V Brazilijo so prišli, a tam bi bili kmalu gladu pomrli.

Takrat je slavna c. kr. deželna vlada svarila pred izseljevanjem v Brazilijo. Tudi zdaj ne bi bilo odveč, da bi se poizvedelo, kako prav za prav stvar stoji, da bi župnijski in županijski uradi ljudstvo tem laglje odvrčali in svarili, da se ne podajo lahkomišljeno v nevarnost. Da gospodje agentje veliko obetajo, temu se ni čuditi, ti napeljujejo vodo na svoj mlin, in njim se preveč verjeti ne sme.

Toliko je gotovo, če jih tam ne čakajo cekini in če pridejo nazaj, revščina boče še večja. In troške utegnejo imeti občine, dežela in država.

Dnevne novice.

(Koncert Ondriček.) Slavni virtuoz, katerega smo že občudovali v Ljubljani, priredil boče zopet dné 4. novembra koncert. Mej tem časom, odkar je bil tukaj, prepotoval je mnogo sveta in povsod, kjer je igral, žel mnogo siave. Odlikovan je bil v Bukareštu lansko leto. Ondi je igrala kraljica ž njim nekatere sonate in ga tudi spremljevala pri samograh. Dne 6. marca l. leta je kraljica podarila Ondričku krasen demanten prstan in svojo podobo. Kralj Karol podelil mu je viteški red rumunskega zvezdnega reda. Iz Rumunije podál se je v Moskvo. Kjer so ga Rusi vsprejeli z veliko navdušenostjo. Še večje triumpfe pa je doživel v Kijevu. Letos je igral dné 28. januarija v Belem gradu in obiskala je njegov koncert tudi kraljica Natalija ter se Ondričku zahvalila po koncertu, da je tudi Belgrad obiskal ter mu čestitala na lepem vspehu. Meseca marca t. l. je igral v Carigradu. Tu doletela ga je čast, da ga je povabil sultan k sebi, da mu je igral. Sultan se je jako pohvalno izrazil, mu izročil imenitno častno darilo ter mu podelil Medžidije-red. Zdaj, ko je koncertiral v Poljski, Rumuniji, Srbiji, Turčiji in Rusiji, vrnil se je zopet v Avstrijo, potem pa ide na Nemško in Švedsko. V prihodnjem letu pa namerava podáti se v Ameriko. Ljubljancje smemo pač veselí biti, da nas obiše slavní komorni vituoz in nam podá priliko zopet čuti krasne glasove, ki jih izva blja svojim goslim ter občudovati njegovo umetniško spretnost. Program priobčimo.

(Za izsušenje Račinske doline) je dovolilo ministerstvo poljedelstva 3000 gld., da se nadaljujejo v ta namen potrebna dela.

(Društvo kranjsko-primorsko-dalmatinskih poštarjev) je imelo dné 27. oktobra v Trstu svoj glavni shod. Med drugimi je bil izvoljen v društveno vodstvo g. A. Mulej, poštar v Dolenjem Logatecu.

(Iz isterskega deželnega zbora.) Narodna strast je pri Italijanih priklopela do vrha, kajti poročila javljajo, da so morali žandarji spremljati od deželnozbornske seje gredoče slovanske poslance, zato, ker so v zbornici govorili v hrvatskem jeziku. Kaj tacega sploh drugod na svetu ni mogoče. Zastopnike ogromne večine isterskega prebivalstva morajo orožniki varovati pred razdivjano druhaljo italijansko, ki jim grozi samo zato, ker vestno izvršujejo svoje dolžnosti kot poslanci. Vlada je spredvidela, da treba kreniti na drugo pot, in temu je pripisovati, da je njen zastopnik jel v zbornici govoriti tudi v hrvatskem jeziku. Slovanska Istra ni izgubljena, ker ima take vrle voditelje in zastopnike.

(V deželnem zboru koroškem) je bil potrjen proračun deželne naklade na žgane pijače s čistim dobičkom 99.500 gld. — Davek od lovskih kart je donesl deželnemu šolskemu zakladu 7000 gld. —

Poslanec Ghon je utemeljeval svoj predlog, naj se ustanovi v Celovcu živinozdravniška šola v zvezi s kmetijsko in podkovsko šolo; predlog se je izročil gospodarskemu odseku.

(V Cerkljah na Gorenjskem) se je poročil večeraj ondotni okrajni zdravnik dr. Edvard Globočnik z gospodičino Marijo Golobovo.

(Iz Kranja) poročajo, da je napravil večerajšnji sneg po vrtilih, vzlasti po sadnem drevju, veliko škodo. Tudi brzojavna žica je na več mestih pretrgana.

(Silna burja.) Iz Meje na Primorskem se poroča, da je nekega železniškega delavca vrgla burja s tako silo pod nasip, da utegne umreti vsled nevarnega telesnega poškodovanja. Ponesrečenca so prenesli v Lič ter ga izročili zdravniški pomoči.

(Umrli je) jezuit p. Hünner dne 25. t. m. v Gradcu. Pokojni je bil izvrsten govornik, tudi Ljubljancanom znan, ker je imel pred nekaj leti v tukajšnji stolnici krasne Šmarnice, katere so Ljubljancani v obilnem številu obiskovali.

(Z Gorenjskega) se nam piše: „Očitna prošnja založništva „Kratkega katekizma“ za ljudske šole: Že pred leti se je tožilo v „Slov.“, kako slabo (v papir) je vezan „Kratki katekizem“, ki se rabi v ljudski šoli na Kranjskem. Ker ga je ministerstvo vnovič dovolilo rabiti v šolah, smemo po pravici zahtevati, da je tako vezan, kakor druge šolske knjige, namreč v pol platno; sicer platnice v enem mesecu odpadajo in katekizem otroku še eno leto ne rabi.“

(Iz Male Nedelje v Rožnem dolu) poroča se nam neverjetna vest, da se je zbralo dné 26. okt. t. l. več tisoč ljudij k molitvi ter da je sv. Jurijevski žandarmerijski postajevodja ustrelil dva človeka, ne da bi mu bil kdo storil kaj žalega. Pričakujemo natančnejših poročil.

(C. kr. finančno vodstvo) nam je doposlalo nastopni poziv: Vsled postave z dné 9. februarija leta 1850, Najvišjega sklepa z dné 1. maja leta 1850, in postave z dné 13. decembra leta 1862 ter 29. februarija leta 1864, § 22, 22. decembra leta 1880 in 15. decembra leta 1885, mora se premakljivo in nepremakljivo premoženje, katero je podvrženo pristojbinskemu ekvivalentu, kakor tudi temu podvržene vžitne pravice (n. pr. pravica za lov, ribištvo, mlinarstvo, točenje, potem na cestnino, za sejme, brodarstvo itd.), napovedati, da se potem pristojbina odmeri. Napoved ima se sestaviti po stanji premoženja na dan 1. januarija leta 1891 in se mora oddati najpozneje do 30. aprila leta 1891 pri c. kr. uradu za odmerjenje pristojbin v Ljubljani.

— Po ekvivalentu prizadete stranke se opozarjajo, da se bode pristojbinski ekvivalent po § 80 postave z dné 9. februarija 1850 odmeril v dvojnem znesku, ako bi se napoved v pravem času ne oddala; zamolčanje ali neresnična napoved kaznovati pa se ima po § 84., št. 3, postave z dné 9. februarija 1850 po kazenski postavi o dohodninskih prestopkih. — Stranke se še opozarjajo, da se le na predpisanem tiskanem formularju spisane napovedi sprejemajo. Formularji dobivajo se po 3 in 2 kr. pri vseh c. kr. davkarijah, ravno tam dobi se po nizki ceni tudi ukaz c. kr. finančnega ministerstva z dné 25. maja 1890, v katerem je vse, kar se napovedeb tiče, natanko razloženo.

(Glavni dobitek) dunajskih razstavnih sreček znaša 50.000 gld. Opozarjamo p. n. občinstvo, da bode zadnje izžrebanje že 30. oktobra.

Telegrami.

Dunaj, 29. oktobra. Iz Budimpešte se uradno poroča, da je minister Orczy prosil za odpust iz zdravstvenih ozirrov. Kot njegov naslednik se splošno imenuje sekcijški načelnik Szögyenyi.

Gradec, 28. oktobra. Danes zjutraj je svirala vojaška godba pešpolka št. 27 svojemu drugemu, novoimenovanemu polkovniku, grofu Hartenau-u, pred njegovo vilo. Včeraj je počastil grof Hartenau s zasebnim obiskom polkovnega poveljnika, pl. Pinterja; v osmih dneh vstopi v polk.

Sibinj, 29. oktobra. Včerajšnja konferenca rumunske narodne stranke je sklenila, naročiti osrednjemu odboru, da naj pripravi spomenico, obsezajočo pritožbe rumunskega naroda in predloži o ugodnem času. Poročevalec je izjavil, da Rumuni na Ogrskem ne težé preko mej ter so zvesti podložniki avstro-ogrske habsburške cesarske rodovine. Konferenca je izjavi soglasno pritrdila, izrazajoč željo po

najiskrenejšem prijateljstvu Avstrije in Rumunije v politiskem in gospodarskem oziru. Konferenca se je sklenila z vsklikom: Živeli: Domovina, kralj, država!

Zagreb, 28. oktobra. Kardinal Mihalović je podaril prvemu hrvatskemu zavodu za slepce, kateri se ima osnovati, 5000 gld.; zdaj je obstanek zavoda zagotovljen.

Sofija, 28. oktobra. Sobranje je zopet izvolilo prejšnjega predsednika Slavkova, in istotako prejšnja podpredsednika.

Rim, 28. oktobra. Včeraj zvečer je izdala opozicija v Neapolji volilni oklic, katerega so podpisali senator Magliani, poslanci Tajani, Nicotera, Branca itd. Oklic ne omeni niti besedice ni o vnanji politiki, ni o trodržavni zvezi.

Atene, 28. oktobra. Trikupis je vložil ostavko; Delyannis je dobil nalogo, da osnuje novo vlado.

Umrli so:

26. oktobra. Justina (Neža) Drole, usmiljena sestra, 22 let, Kravja dolina 11, jetika.

27. oktobra. Jurij Predlogar, kočijaž, 73 let, Krakovski nasip 22, kap. — Henrik Nieman, hišni posestnik, 70 let, Stari trg 5, kap.

V bolnišnici:

26. oktobra. Marijeta Cajhen, delavka, 21 let.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mil
	opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
28	7. u. zjut.	734.3	0.6	brezv.	sneg	53.0
	2. u. pop.	734.1	0.8	sl. zap.	"	sneg
	9. u. zveč.	734.1	0.6	"	"	sneg
Srednja temperatura 0.7°, za 7.8° pod normalom						

Dunajska borza.

(Telegrafirano poročilo.)

29. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88 gld. 85 kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16%	88 " 90 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	106 " 50 "
Papirna renta, davka prosta	101 " 10 "
Akcije avstr.-ogrske banke	980 " "
Kreditne akcije	307 " "
London	114 " 60 "
Srebro	" " "
Francoški napoleond.	9 " 08 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 45 "
Nemške marke	56 " 30 "

Tržne cene v Ljubljani

dne 29. oktobra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 50	Špeh povojen, kgr.	— 68
Rež, "	4 55	Surovo maslo, "	— 75
Ječmen, "	4 22	Jajce, jedno	— 3
Oves, "	2 76	Mleko, liter	— 8
Ajda, "	4 87	Goveje meso, kgr.	— 60
Proso, "	4 39	Telečje	— 62
Koruza, "	5 4	Svinjsko	— 62
Krompir, "	2 32	Kostrunovo	— 36
Leča, "	10	Pišanec	— 45
Grah, "	10	Golob	— 15
Fižol, "	8	Seno, 100 kgr.	1 51
Maslo, kgr.	— 90	Slama, "	1 78
Mast, "	— 70	Drva trda, 4 mtr.	6 40
Špeh svež, "	— 62	" mehka, "	4 40

Za pogorelee v Brezovem dolu

so darovali sledeči blag. in čast. gospodje ter fare:

Matiija Jeriha	5 gld. — kr.
Simon Zupan	5 " "
Mihael Tavčar	5 " "
Anton Šmidovnik	3 " "
Josip Novak	2 " "
Josip Gregorič	10 " "
Josip Jereb	4 " "
Franc Krek	3 " "
Jakob Gruden	2 " "
Matej Tavčar	20 " "
Martin Povše	14 " "
Janez Podboj	7 " "
Jurij Drnovšek	4 " "
M. B.	5 " "
M. Kolar, izdajatelj „Slovenca“	51 " "
Sentjanski	2 " "
Anton Hočevar	6 " "
Fara trebanjska	32 " "
" ribniška	90 " "
" St. Helena	5 " "
" Mavčiče	10 " "
A. St. S.	2 " "
Župnijski urad v Sostrem	15 " "
Fara šentvidska na Dolenjskem	30 " "
" žužemberška	17 " 40 "
" hinjska	12 " 59 "
" zagraška	19 " "
" cerkljanska na Gorenjskem	21 " "
Luka Jeran, kanonik in msgr., zbirka „Zgodnje Danice“ v znesku	140 " 50 "
Matiija Kolar zbirko v „Slovenca“	13 " "
Fara Doberniče	28 " "
Janez Plevanč iz Soteske	5 " "
Peter Urh, proš, zbirka kapiteljna in Novo-mešanov v znesku	50 " 35 "
Slavno opravišstvo „Slovenca“ dné 4. oktobra	20 " "
Skupaj	658 gld 94 kr.

Vsem blagim dobrotnikom najlepša in srčnejša zahvala, zlasti tudi onim, ki nočejo imenovani biti.

Sargov „Kalodont“, najnovejše sredstvo, katero je izumil g. Sarg in z njo popolnil glicerinove specialitete (opravna mijla) rabi se, kakor zadnje imenovano v Avstriji, Nemčiji, Franciji itd. z največjim uspehom. Ta domačemu obrtu v čast izumljen izdelek, kakoršnih je v tem oziru le malo, se je dal sploh le z velikim trudom in materialno požrtvovalnostjo doseči. Tem bolj vesel je uspeh, da se je „KALODONT“ na Dunaji najprvo previdno rabil, toda vsled svoje izvrstne lastnosti in svoje nizke cene prišel v rabo po vsem svetu. „KALODONT“, katerega rabijo celo v cesarski družini, je postal poleg mijla in krtačice za zobe neobhodno potreben v vsaki družini, zakaj, kdor je to izvrstno sredstvo le enkrat porabil, da bi imel zdrave in lepe zobe in osvežil si usta, noče in ne more biti več brez njega. (1)

Samo za 4 gld. na mesec

dobiva se temeljit poduk po prav lahko umljivem načinu v risanji, meri in prikrojenji obleke.

Za uspeh se jamči. Pouk traja samo tri mesece.

Obleka se priroja in sešiva. — Kroji se prodajajo.

(1) Poljanski nasip št. 14, I. nadstropje, v Ljubljani.

Vinko Čamernik,

kamnosek,

v Ljubljani, Parne ulice št. 9,
Mijala tik mesarskega mostu.

se najljubneje priporoča prečastiti duhovščini v izvršitev naročil vsakovrstnega

cerkvenega umetnega kamnoseškega dela,

slav. občinstvu pa svojo bogato zalogo najraznovrstnejših po najnovejših načrtih prav lično in iz različnih vrst marmorja izdelanih

nagrobni spomenikov.

Vse na tukajšnjem pokopališču stoječe in pri njem izgotovljene spomenike, kateri se vsled nedovoljenega zidanega temelja nagibajo, popravlja brezplačno dvakrat na leto in sicer pomladi in pred Vsemi svetimi.

Se posebej opozarja na krasen, od kajnahtalskega, kararskega in črnega marmorja izgotovljen

spomenik,

katerega prodá po primerno jako nizkej ceni.

Tudi p. n. stavbenim podjetnikom se priporoča v vsakovrstna

stavbinska dela,

katera fino, trpežno in ceno izvrči. (9)

Zobozdravnik Schweiger

stanuje

hôtel „Stadt Wien“ (pri Maliču)

št. 23 in 24, II. nadstropje.

Ordinira vsaki dan od 9. do 12. ure dopoldne, od 2. do 5. ure popoldne. Ob nedeljah in praznikih od 9. do 1/2 1. ure.

Najnovejše iznajdbe in sredstva v zobozdravništvu. Najboljše plombe, po barvi zobem prikladne. (2)

Za vsa dela se jamči.

Tuji.

27. oktobra.

Pri *Stachu*: Braunau, Steiner, Herman, Grünhut, trgovci, z Dunaja. — Schöpfer iz Gradca. — Opeltz iz Budimpešte. — Kellner, Oser, Fuchs, Hoffmann, trgovci, Schaffer, potovalec, Degner, kemik, vsi z Dunaja.

Pri *Stanu*: Pml. Fuchs, baron Schwegel, Pollak, Fasol; Fabiani, Schwalb, in Suharipa, trgovci; Koos, Lučović Paul, Grader, Kohberger, Steinmacher, Liebenwein, Vinciguera, Weislein, vsi z Dunaja.

Najnižje cene. Največji izbor.

Skrbno izdelovanje

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch,
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Katoliška tiskarna

prilagoča raznovrstne vizitnice po nizki ceni.

Ces. kralj. privileg. zavarovalna družba

AVSTRIJSKI PHÖNIX

na Dunaji

zavaruje proti

telesnemu poškodovanju

vsake vrste, naj se primeri nezgoda v službi, pri svojih opravkih ali pa tudi razven službe in razven svojih navadnih opravkov, na potovanji, vožnji, lovu, kakem napadu itd. itd. in sicer:

- I. V slučaju smrti (do 62.500 gld.) izplača se takoj cela zavarovana svota, če poškodovani tudi še le v enem letu na naslednjih umrje.
- II. V slučaju invaliditete (do 100.000 gld.) se pa plačuje do smrtne rente zavarovane svote od 6% do 17% po starosti poškodovanega ali pa tudi namesto rente dotični kapital.
- III. Za manjša poškodovanja se lahko zavaruje od 1 gld. do gld. 75:50 na dan. Ako se je le najmanjše poškodovanje pripetilo, dobi poškodovani od dneva, ko se je pričel vračati do 200 dni v letu za vsak dan celo dnevno zavarovalnino in sicer neodvisno od in razven slučajev pod I in II, akoravno je še svoje posle lahko opravljal.

Naša zavarovalnica ima najnižje tarife in priznava odškodnino tudi za najmanjše poškodovanje. N. pr. bi plačali duhovniki, odvetniki, notarji, uradniki, trgovci itd.:

I. Za slučaj smrti	za 10.000 gld.	. . . . .	4 gld. — kr.	
II. " " invaliditete	" 10.000 "	. . . . .	6 " — "	
	vkup torej za	20.000 gld.	. . . . .	10 gld. — kr. na leto.
III. Za vsaki goldinar dnevne odškodnine v času bolezni: pa			. . . . .	1 gld. 10 kr. na leto.

Pojasnila podoju in oglasila franko pošilja

glavni zastop v Ljubljani,
Šelenburgove ulice 3.

(3—3)

Premija na svetovni razstavi v Londonu 1862, Parizu 1867, Dunaji 1873, Parizu 1876.

Klavirji na obroke za na deželo salonski krilasti klavir, pianine (52-39)

iz tovarne svetovno znane tvrdke (Gottfried Cramer) — Wilh. Mayer na Dunaji za 380 gld., 400 gld., 450 gld., 500 gld., 550 gld., 600 gld., 650 gld., pianine za 350 gld. do 600 gld. Klavirji družih tvrdk za 280 do 350 gld.

Izposojilo klavirjev za na deželo pod najugodnejšimi pogoji.

Prodajalnica in posojilnica klavirjev A. Thierfelder, Dunaj, VII., Burggasse 71.

Žrebanje
jutri!

Dunajske
razstavne srečke à 1 gl.

Glavni dobitek

50.000

gld. vrednosti.

11 srečk 10 gld.

2291 dobitkov.

6 srečk 5 gl. 50 kr.

Srečke po 1 gld. pri C. C. MAYER-ji v Ljubljani. (29)